

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39P/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120205412
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2120205412.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudkyňou JUDr. Ivanou Hauerlandovou, PhD., v právnej veci navrhovateľa: I. H., T. XX.X.XXXX, H. H. XXXX/XX, U., zastúpený: JUDr. Jana Kocandová, advokátka, so sídlom Jungmannova 8, Bratislava, proti odporkyni: V. V. C., T. XX.X.XXXX, H. L. C. XX, U., zastúpená: JUDr. Eva Koleničová, advokátka, so sídlom Paulínska 20, Trnava, o zmenu úpravu práv a povinností k plnoletému: Z. H., T. X.XX.XXXX a maloletému: Z. H., T. XX.X.XXXX, zastúpený opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava takto

rozhodol:

- I. Návrh otca sa v časti týkajúcej sa maloletého Z. H., T. XX.XX.XXXX zamietá.
- II. Konanie sa v časti týkajúcej sa medzičasom plnoletého Z. H., T. XX.XX.XXXX zastavuje.
- III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 07.07.2020 domáhal zmeny úpravy práv a povinností k maloletým deťom. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom okresného súdu v Trnave sp. zn. 19P/31/2013-116 zveril maloleté deti H. a to Z. a Z. H. do osobnej starostlivosti matky. Zastupovanie a spravovanie majetku maloletých zveril súd obom rodičom. Otec bol zaviazaný povinnosťou platiť výživné vo výške 100 EUR na každé z detí. Následne bola otázka výkonu rodičovských práv riešená v konaní sp. zn. 37P/7/2016 na okresnom súde v Trnave. Toto konanie však bolo súdom zastavené. Deti sa samé rozhodli, že odídu k otcovi a teda, že budú natrvalo s ním žiť. Matka rešpektovala názor detí, deti žijú s otcom v U., ale zdržujú sa aj u matky navrhovateľa. Ku dňu podania návrhu sú teda deti sú už reálne s otcom a k matke sa nechcú vrátiť bývať. Odsťahovali sa k otcovi už v 11/2019. S matkou sa stýkajú, tá im zabezpečila aj zubné ošetrovanie. Vzhľadom na to, že sa zmenili pomery rodičov a detí, je potrebné vyriešiť aj otázku výkonu rodičovských práv a zmeniť pôvodné súdne rozhodnutie a zosúladiť skutkový a právny stav. Otec požaduje, aby deti boli zverené jemu do osobnej starostlivosti, obaja rodičia môžu byť oprávnení deti zastupovať a spravovať ich majetok, aby súd zaviazal matku maloletých detí platiť výživné na deti. Otázku styku detí s matkou nepožaduje upraviť, deti kedykoľvek môžu navštíviť matku, teda styk s deťmi sa môže realizovať aj po vzájomnej dohode rodičov. Náklady na maloleté deti znáša otec, s výnimkou nákladov na zdravotnú starostlivosť, tie pokrývala prevažne matka detí. Vyčísľil náklady na maloletého Z., náklady na maloletého Z. sú: Stravovanie 200 EUR mesačne, Ošatenie, obuv 50 EUR mesačne, Hygiena 15 EUR mesačne, Školské potreby 15 Eur mesačne, Zájimová činnosť 30 EUR mesačne, Telefón 20 EUR mesačne, Bežné lieky, vit. 10 EUR mesačne, Náklady na bývanie 1/3 celkových nákladov 61 EUR, Dopravné náklady 20 EUR, Vreckové 20 EUR mesačne, Zubári, okuliare 120 EUR ročne, Letné tábory, výlety 220 EUR ročne. Priemerné mesačné výdavky na mal. Z. predstavujú cca 470 EUR. Matka detí prispieva na výživu detí toho času 200 EUR mesačne na každé z detí. Za 12/2019, 01/2020- 01/2020 neposlala žiadne výživné, zatiaľ nedoplatila. Následne poslala

v 02/2020- 03/2020 po 300 EUR spolu na obe deti, od 04/2020-06/2020 poslala po 400 EUR na obe deti. Vyčíslił náklady otca. Príjmy otca v priemere za posledných 12 mesiacov predstavujú 456 EUR. Mesačný príspevok od matky je 200 EUR ako finančná výpomoc na deti. Otec pracuje ako šofér. Otec na preukázanie svojich tvrdení označil nasledovné dôkazy: rozsudok okresného súdu v Trnave sp. zn. 19P/31/2013, spis 37P/7/2016, Výsluch účastníkov konania, Rozhodnutie o prijatí na školu, potvrdenie o návšteve školy, Prešetrenie pomerov u otca kolíznym opatrovníkom, Vyjadrenie základnej školy a strednej školy o učebných výsledkoch detí, Výsluch detí, Náklady na bývanie, Náklady na mobil, Príjem otca za posledných 12 mesiacov, Náklady na internet, Príjem matky, Potvrdenie o nákladoch detí na ZČ a šport, Bloky od nákladov na ošatenie, Bloky od nákladov otca na zdrav. starostlivosť.

2. Matka sa k návrhu vo vyjadrení zo dňa 10.04.2021 vyjadrila tak, že maloleté deti majú pozitívny vzťah k obom rodičom a k obom rodičom majú vytvorené silné citové väzby. Skutkový stav ku dňu podania tohto vyjadrenia je taký, že maloletý Z. žije trvalo s matkou v jej domácnosti a mal. Z., ktorý novembri tohto roku nadobudne plnoletosť, žije v domácnosti otca a takmer denne chodí do domácnosti matky, aby s ňou a bratom trávil čas. Matka sa s maloletými deťmi o aktuálnom stave rozprávala, aby sa k veci postavila ako zodpovedný rodič, ktorý vzhľadom na vek detí zohľadní aj ich skutočnú vôľu. Maloletý Z. sa vyjadril, že chce ostať žiť a bývať s matkou a otca v jeho domácnosti navštevovať. Mal. Z. sa vyjadril, že by tiež rád žil v domácnosti matky, ale nakoľko nechce raniť ani jedného z rodičov, chce rovnako tráviť čas s otcom ako i s matkou. Matka sa s otcom mal.detí vedela dohodnúť aj na zmene úpravy práv a povinností k mal.deťom bez súdneho konania. V období keď žili mal.deti v domácnosti otca, matka sa riadne starala o ich potreby a k rukám otca mesačne uhrádzala sumu vo výške 400,-€ a nad rámec týchto financií uhrádzala náklady na mal.deti podľa ich potrieb ako aj ich zdravotnú starostlivosť. Matka otcom vyčíslené náklady na mal. Z. nerozporuje, a je zjavné, že otec by na výživu mal. Andreja mal prispievať sumou minimálne vo výške 235,-€ a viac s poukazom na osobnú starostlivosť matky o maloletého. Sporným v tomto konaní nie je tá skutočnosť, že matka počas starostlivosti otca o deti na výživu maloletých detí uhrádzala finančné prostriedky a zároveň uhrádzala nie malé náklady na zdravotnú starostlivosť o deti. Otec v konaní nepreukázal aký reálny príjem dosahuje a aký príjem by dosahovať mohol. Matka dáva do pozornosti, že priemerná minimálna mzda na SR za rok 2020 je v sume cca 1100,-€ mesačne. V závodoch a firmách, ktoré v U. pôsobia je možné bežne zarobiť sumu 1300,-€. Vyčísliła mesačné výdavky matky. Je v najlepšom záujme mal. Z. aby bol v starostlivosti matky, nakoľko to tak vníma a cíti.

3. Otec v podaní zo dňa 08.05.2021 uviedol, že nesúhlasí s výchovným postupom matky, maloletý Z. býva u matky, pretože mu vyhovuje voľnosť, otec má zdravotné problémy, hľadá si prácu, musí sa zlepšiť jeho zdravotný stav, výdavky detí sú rovnaké, aj keď sa deti vzdelávali dištančne, potrebovali zošity, perá, zvýšené náklady boli na elektrinu, tlač dokumentov, platí sa internet. Nič nebráni matke, aby šetrila peniaze deťom do budúcnosti minimálne po 50 eur mesačne. Otec nesúhlasí so striedavou starostlivosťou. Navrhol znalecké dokazovanie. Otec v podaní zo dňa 12.10.2021 uviedol, že maloletý Z. je v starostlivosti matky, matka nerešpektovala právo otca na styk s maloletým. Odmietala ho pripraviť na styk, otec sa nevie dostať k dieťaťu, matka bráni výkonu rodičovských práv otca, maloletý všetok voľný čas, keď je u matky využíva na hry s počítačom, vyvíja sa chorobný návyk dieťaťa a vzniká gamblerstvo, matka nevyhľadala odbornú pomoc, má absenciu sociálnych vzťahov, zotrval na znaleckom dokazovaní, matka nechce riešiť problém so závislosťou na počítačových hrách, matka bez pasu dieťaťa vycestuje s ním do zahraničia, týmto správaním nie je vhodným vzorom pre dieťa. Otec je PN, nezamestnaný. Nemá dlhy, byt riadne platí, musí predať motorové vozidlo, aby mohol vyživovať Z.. Navrhol striedavú starostlivosť s osobitným režimom prázdnin. Otec v podaní zo dňa 06.12.2021 uviedol, že s dieťaťom mu je zamezdované stykať, matka dieťa na styk nepripravuje, ak je matka na pracovnej ceste, dieťa necháva u starých rodičov, s čím otec nesúhlasí, v tomto čase by mohlo byť u otca, dieťa mu neberie mobil, klame, zavádza, keď je u matky, má výrazne zhoršený prospech, prepadá z viacerých predmetov, alebo má nedostatočnú. Nie je vhodné, aby mal benevolentnú výchovu, namieta výchovu matky, ktorá sa s ním nepripravuje do školy. Trvá na striedavej osobnej starostlivosti. dieťa samo o sebe ťažko rozhodne a nemôže ani preberať zodpovednosť, ak matka nezvláda starostlivosť, prečo by nemal mať priestor, dieťa nemá iné záujmy ako počítačové hry.

4. Opatrovník sa vo veci vyjadril na pojednávaní, na ktorom odkázal na správu zo dňa 08.10.2021, osobitne na to, že Z. vyslovil priane stretávať sa s otcom v takej forme, ako si sám určí, v prípade, že sa rodičia nedohodnú, navrhol nariadiť znalecké dokazovanie.

5. Otec v konaní trval na zmene ÚPP do budúcnosti v zmysle vyjadrenia zo dňa 12.10.2021 s tým, že pokiaľ ide o obdobie od 07/2020 do 12.02.2021 žiadal zosúladiť právny a skutkový stav tak, aby deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná platiť výživné v zmysle podaného návrhu a od obdobia 13.02.2021 do vydania rozhodnutia žiadal, aby maloletý Z. bol zverený do osobnej starostlivosti matky a starší syn maloletý Z. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s tým, že do budúcnosti žiadal, aby boli obe deti zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s tým, že matka má vyšší príjem ako otec, žiadal na dorovnanie životnej úrovne doplatiť na každé z detí 250,- eur mesačne, pričom poukázal na to, že v čase keď bude Z. na odbornej praxi v BA, celý týždeň bude u matky a v čase, keď bude chodiť do školy v U., bude u otca. Náklady na školu sú vyššie, ako náklady s praxou. Navrhol znalecké dokazovanie, pokiaľ ide o maloletého Z.N.Z., aby znalec určil aká forma starostlivosti je pre neho najlepšia, v prípade, ak by mal mať styk s otcom, v akom rozsahu, a by sa znalec vyjadril k tomu, či je tu závislosť maloletého Z.N.Z. na PC hrách alebo iná forma závislosti. Žiadal, aby otec platil výživné v sume 30% životného minima od 13.02.2021 do vydania rozhodnutia. Otec nesporel náklady na zdravotnú starostlivosť, okrem vakcíny. Maloletý sa nevie vyjadriť, otec sa chce podieľať na výchove, potrebuje mužský vzor. Maloletého nevidel od februára 2020. Maloletý je vedený, aby k otcovi nešiel, trval na znaleckom dokazovaní alebo výchovnom opatrení, aby sa preukázalo, prečo maloletý odmieta otca, chce sa o neho starať aj kvôli zlému prospechu v škole. Chce na dorovnanie životnej úrovne 250,- eur, o to mu prioritne nejde, ide mu o výchovu maloletého. Navrhol vypočuť sestru navrhovateľa a triednu učiteľku Z..

6. Matka v konaní tvrdila, že s návrhom nesúhlasí, považuje za bezpredmetné späť riešiť zmenu zverenia detí, prakticky na 3 etapy, s tým, že by sa následne dopočítavalo výživné, nakoľko je nesporné, že matka v čase keď sa deti u otca nachádzali, zasielala pravidelne otcovi mesačne finančný obnos 300-400,- eur, plus uhrádzala obom deťom náklady spojené so školskými aj mimoškolskými aktivitami a aj zdravotným stavom. Navrhla, vzhľadom na vek detí, bolo rešpektované, že deti chcú zostať u matky a zároveň frekvencia úpravy styku môže byť upravená aj súdnym rozhodnutím, avšak v končenom dôsledku s poukazom na rozumovú vyspelosť a vek detí, budú otca navštevovať podľa vlastného uváženia. Obe deti sa takto vyjadrili, navrhovaný ZP bude vo vzťahu k mladšiemu kontraproductívny a nezlepší vzťah otca s ním, navrhla, aby obe deti boli ponechané v starostlivosti matky a výživné bolo stanovené v rozsahu od 25-30% z priemerného čistého príjmu, ktorý by otec mohol dosahovať za predpokladu bežnej mzdy pre trnavský kraj vo výške 1.000,- eur, by sa takéto výživné pohybovalo v sume 250-300,- eur. Matka podaný návrh otca navrhla zamietnuť ako nedôvodný, nakoľko skutkový a faktický stav zodpovedá rozhodnutiu súdu, čo potvrdili obe deti účastníkov konania, otec styk so synom má riadne určený, styku ako takého sa nedomáha, názor 14-ročného syna rešpektuje, matka sa maloletého snažila motivovať k návšteve otca, avšak vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť, považovala za kontraproductívne, aby bol nútený do styku s otcom. Čo sa týka výšky výživného, vzhľadom na skutočnosť, že posledné výživné bolo určené v roku 2013, má za to, že od uvedeného obdobia mohlo byť výživné minimálne 3x zvýšené, bez ohľadu na majetkové pomery otca, preto považovala návrh na zníženie výživného za nedôvodný, s poukazom na skutočnosť, že otec doposiaľ výživné neuhrádzal, ani neuhrádza v žiadnej výške, na maloletého matke neprispieva ani materiálne ani inak, zníženie výživného nie je v záujme maloletého. Matka sa o maloletého starala a pokrývala jeho všetky potreby. Počas SOS je tu ohrozenie výživy, keď otec deklaruje, že nemá príjem.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, opatrovníka, plnoletého, maloletého a oboznámením sa s listinami v spise: rodné listy maloletých detí, rozsudok Okresného súdu č.k. 19P/31/2013-116 zo dňa 01.06.2015, zápisnica zo dňa 24.08.2016, potvrdenia o výdavkoch č.l. 14-15, 19-25, potvrdenie o príjme otca č.l. 16-18, 76, posudok základnej školy zo dňa 29.06.2021, posudok zo strednej školy zo dňa 25.06.2021, správa ÚPSVaR Trnava zo dňa 08.10.2021, tabuľka výdavkov matky, potvrdenie o platení výživného, potvrdenie o príjme matky, výpisy známok, čestné prehlásenie zo dňa 01.12.2021, lustrácie v príslušných registroch, ako aj pripojenom spise.

8. Súd nevykonal dokazovanie znaleckým dokazovaním, keď je názoru, že trinásťročné maloleté dieťa je schopné vyjadriť svoj vlastný názor a súdu je z úradnej činnosti známe, že znalecké dokazovanie pri deťoch v obdobnom veku je vždy v zhode s názorom maloletého dieťaťa. Navyše súdu nebola známa žiadna indícia, pre ktorú by mal záľuby maloletého Z. vyhodnotiť ako patologické, jeho záľuby v počítačoch odzrkadľujú jeho prospech v predmetoch Informatika a Technika a obdobným záľubám sa venoval aj Z., maloletý Z. sa venoval hrám aj v čase, keď býval u otca; správou opatrovníka z roku 2020, keď pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia a je názoru, že takáto správa

nebola vypracovaná, inak by bola súčasťou spisového materiálu, ani výsluchom svedkyne, keď nebolo sporné, že otec je spôsobilý v rodičovských právach a povinnostiach, ani výsluchom učiteľky, keď súd mal k dispozícii listinný dôkaz - správu školy a bolo preukázané, že prospech detí bol problematický aj v minulosti. Súd nie je povinný vykonať dôkaz v prípade, že jeho prostredníctvom nemožno preukázať pre vec rozhodnú skutočnosť napríklad preto, že označený dôkaz je zjavne nespôsobilý preukázať tvrdenú skutočnosť alebo že sa týka skutočnosti, ktorá je podľa hmotného práva pre rozhodnutie bezvýznamná.

9. Otec na pojednávaní uviedol, že mu ide o dobro detí. Matka ich opustila v novembri 2019 a dobrovoľne mu ich dala, deti s ňou nechceli byť. Deti prišli ku nemu, boli maximálne spokojné, až kým neprišla korona. Prežili to v pohode až do februára 2021, až kým išli matke. Počas roka, keď boli u neho, matka nejavia o deti záujem, nikdy im neprinesla ani ovocie. Cez prázdniny takisto, nechodila pre nich, počas polroka nespali u nej ani raz. V 90. roku ušla do Juhoslávie a našiel ju Interpol. Taká je matka, čo bude s deťmi? Bojí sa o ich budúcnosť. Mladšiemu synovi zakazuje styk s otcom a necháva to na ňom. On mu telefonuje, nezdvíha mu. Podľa staršieho syna, keď ho chce k telefónu, stále je pri PC. Odmieťa návštevy ku nemu, nechce sa mu. Písal smsky, aby ho pripravila na styk, nepripravila ho. Od februára s ním bol 3 alebo 4 krát. Keď sa stretnú je usmiate a v pohode, ale rýchlo sa ponáhľa domov zasa hrať s kamarátmi na PC. U neho hrá hry iba hodinu denne, chodili na výlety (na hrad do Smoleníc, do prírody, za sestriným psom) a starší syn mu hovoril, že mladší iba hrá. On bol v bubline, na rozdiel od matky, ktorá sa stretla so svojim bratom z iného okresu, bolo to zakázané, asi od nich dostala koronu. Je taká nezodpovedná, že matka ho zobrala pred dvomi týždňami bez cestovného pasu do M. do Parndorfu. S maloletým Z. sa stretol 3-4 krát, aj to na hodinu, starší syn ho musel priniesť, nebol pripravený, musel ho ešte hodinu a pol čakať. So synom nekomunikuje, pretože mu nezdvíha telefón, hrá hry. Syn mu nezavolá, keď dohrá hry. Určite mu povedala, že keď nechce, nemusí k nemu chodiť. V októbri 2020, na otázku dvoch kolíznych opatrovníčok, či chce ísť k matke, odpovedal, že nie. Starší povedal, že chce obidvoch rodičov, on mu v tom nemôže brániť. Písal matke smsku, že príde, ako je uvedené v rozhodnutí, a aby ho nachystala, čakal hodinu, nenachystala ho. Bol tam vtedy starší syn, chcel, aby mu dal k telefónu matku a ona povedala, že sa mu nechce ísť nikam, na to povedal, že pôjde na políciu. Matka odpovedala, že choď si kam chceš. Išiel na políciu na G., kde policajt uviedol, že môže spísať zápisnicu a inak mi nepomôže. Matke vytyka z výchovného hľadiska že, sa deťom dostatočne nevenuje, je to odraz toho, že keď deti boli u neho, starší syn bol jednotkár na ZŠ a teraz prepadá, prepadol ako deviatik na ZŠ. Matka pre neho vybrala dosť náročnú strednú školu, kde prepadol taktiež, musel mu vybrať ľahšiu školu, ktorú navštevuje dodnes. Myslí si, že ho zatiaľ škola baví, takisto by zabezpečil aj mladšieho syna. Matka chodievala na služobné cesty na 4-5 dní, chodila dvakrát do mesiaca. Deti nechávala u jej matky. Aká matka, taká Katka. Nechala ich vo výťahu, 6 rokov mal traumy z výťahu, starší syn. Nechávala ich samých doma. V lete 2019 ich nechala samých, bola v takom stave, že stratila topánku. Aj teraz ich necháva samých doma, chodievala bez nich na dovolenky aj nejaké pobyty. Nebral si ich 2 roky podľa súdneho rozhodnutia, pretože mali hokej. Kritizoval hokej kvôli výsledkom v škole.

10. Matka na pojednávaní uviedla, že zmena nastala v decembri 2019, kedy odišla na služobnú cestu. Po služobnej ceste deti už neprišli, pretože sa otec dozvedel, že má priateľa. Bol to asi otcov vplyv na deti, prečo neprišli, považuje to za žiarlivosť z jeho strany a samozrejme aj zámienku z jeho strany, aby získal deti na svoju stranu, z jej pohľadu v tomto spore ide o peniaze. Nie je pravda, že sa o deti nezaujímala alebo sa nestarala, napríklad šk. povinnosti, pravidelne ich monitorovala, nosila im materiály z Edupage, zaobstarala im výpočtovú techniku. Pravidelne sa nestretávali, bola korona, otec to využil tak, že boli v bubline. Napriek tomu, že apelovala na to, že pracovala z domu, tiež bola izolovaná a paradoxne ochoreli u neho. Boli pozitívne bez príznakov. Chodievala za nimi, cestou z práce s materiálmi alebo koláčmi. Boli v telefonickom kontakte, Z. aj Z. zdvihol. S Z. majú nastavené pravidlá, vždy po škole jej zavolá, ak má zmeškaný hovor, vždy jej zavolá. V priebehu aj korony, aj online výuky, monitorovala úlohy, zistila, že Z. sa nezúčastňoval online výučby, otec so školou nekomunikoval, prinútila Z., aby sa chodil online učiť k nej, nastavila pravidlá, venovala som sa im, učili sa, inak by výsledky mal horšie, vyplýva to aj zo správy zo školy. V súčasnosti jej ide o to, aby to, čo bolo, pokračovalo aj v budúcnosti, kopíruje to skutočné želanie detí. Pracujem 8 hodín denne, odkedy deti nechodili do družiny, bývali deti samé doma, nepovažuje to za nič mimoriadne. Chodí behať pol hodinu až hodinu, tiež sú samé. Nechala by ich aj dlhšie, vzhľadom k tomu, že už sú veľkí a vedia sa o seba postarať. Otec má s Z. spoločné záujmy, napríklad autá, maloletý Z. rád trávi čas v online priestore, pozerá marvellovsky, nemajú toľko spoločného, chodí do kina. Z. by v striedavej starostlivosti nebránila, ale reálne je u nej. Otec nedodržiaval úpravu styku, nerešpektoval rozhodnutie, bral si ich podľa vlastného uváženia, aj bez toho, že by to dal dopredu vedieť, boli v strese, stávalo sa, že mali niečo naplánované a zobral ich. Dňa 28.01.2019, keď maloletý

dostal pokarhanie, boli u nej, má za to, že v správe je preklep. Mesačný priemerný zárobok je asi 2.500,-eur netto. Pracuje ako vedúca oddelenia zákazníckeho servisu. Keď cez víkend (asi 3 akcie) pomáha bratovi, nemá za to žiadny príjem. Maloletý Z. môže byť cez víkend u otca. Z môjho pohľadu je pripravený na styk vždy, ale maloletý asi nie je psychicky pripravený, keď nechce ísť. Cestovala s deťmi na hokej, ale mohol aj otec. Ona ich podporovala, otec tlačil na to, aby nechodili, a teraz sa sťažuje, že trávia čas inak.

11. Maloletý Z. bol na výsluchu poučený o dôvernosti rozhovoru, na ktorej netrval. S otcom sa o situácii nikdy nerozprával, uviedol, že od prvej karantény bol spolu s bratom u otca na základe toho, že otec chcel, aby k nemu prišli, tak šli. Tam boli až do začiatku roka 2021, potom išli k mame. Je väčšinou u mamy, neprespáva tam, brat je s otcom častejšie. Nechodievajú von s kamarátmi. Jeho zvyčajný deň vyzerá tak, že má školu aj do 13,40 hod, potom ide von buď sám alebo s mamou, hodinu si robí úlohy, dve hodiny sa hrá buď lego hry, ktoré hrá najčastejšie, alebo strieľačku Rainbow six siege s kamarátom online, zo zábavy, turnajov sa nezúčastňuje. K otcovi cez týždeň nechodí, keď je škola, občas ho zoberie po škole, idú k babke, do City Arény, na cintorín. Cez víkend idú s otcom na výlet do Piešťan, Bratislavy, do Rakúska. Na výlety chodí aj s mamou, buď sami dvaja alebo aj s bratom, napr. na Červený kameň. Učí sa sám, nemá dobré známky, nejde mu matematika, zhoršili sa mu v 6. ročníku, nemá doručovateľa, brat mu nepomáha, keď niečo nevie, poradí sa spolužiakom. Otec mu často volá, každý deň po škole, niekedy nepočuje telefón, alebo je na nabíjačke, zavolá mu späť. Chcel by byť u maminy, s otcom aj každý víkend, medzi 11 h a 19 h, nevie si predstaviť týždeň a týždeň. Má rád Marvelovky, komixy, filmy, seriály. Teraz nešportuje, chodili na hokej, potom boli tréningy aj ráno a večer, bolo toho veľa, teraz, keď bol otvorený štadión, každý týždeň s mamou korčuľoval, lyžuje, každý rok sa chodili s mamou lyžovať na jeden deň až týždeň, vždy inam. U mamy sa mu lepšie spí, u oboch rodičov majú s bratom spoločnú izbu. Keď sú u otca, idú na chvíľu domov, potom sa vozia, Z. to baví viac. Keď bývali u otca, s mamou bol v kontakte každý deň, kupovala im veci aj vtedy, keď niečo chcel, pýtal si od mamy, chodili na výlety aj vtedy. Keď boli o otca, otcovi nevadilo, že sa hrá. Otec im nedával vreckové. S bratom majú dobrý vzťah.

12. Plnoletý Z. na pojednávaní uviedol, že k otcovi išli začiatkom decembra. Išiel tam bývať aj s bratom. Bývali tam do tohto roka. Nebolo to úplne presne, raz bol tam, raz tam. Chodieval aj k mame aj každý víkend, aj častejšie. Jeho brat po škole trávi čas s kamarátmi, potom ide domov, hrajú spolu hry, keď je víkend, tak častejšie, pracovný týždeň tak menej. Cez víkend doobeda aj poobede, keď sa ide na výlet, tak nie. Na výlety chodievajú aj s otcom aj s mamou. On si zarába peniaze, k návrhu otca sa nepripojil, voči matke nemá spätné nároky na výživné a návrh zobral späť. Ako plnoletý bude bývať striedavo u matky aj u otca. Otec sa o nich staral, dával im jesť, vozil ich do školy. Starala sa o nich aj mama, keď k nej išiel, dávala mu aj peniaze. Aj otec financoval, otec mal prácu, potom mal podporu. Stará mama mala malý dôchodok. Pred pojednávaním bol s otcom u jeho PZ v Bratislave. Podľa jeho názoru sa mama dobre stará o brata. Najviac má rád videohry, v škole sa mu moc dobre nedarí, brat mal lepší prospech, keď sa chodilo do školy, keď sa učí dištančne, prospech sa mu zhoršil.

13. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19P/31/2013-116 zo dňa 01.06.2015 vyplýva, že súd manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti boli na čas po rozvoze manželstva zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého Z. sumou 100,-eur mesačne a maloletého Z. sumou 100,-eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Otec je oprávnený stretávať sa deťmi každý párny týždeň v roku od stredy od 16.00 hod. do štvrtka do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Z odôvodnenia rozsudku okrem iného vyplýva, že otec v tom čase začal jej postupne zakazovať i deťom návštevy a kontakt s príbuznými z jej strany a to bez akéhokoľvek dôvodu. Výrazná kríza pretrvávala od posledného štvrtroka 2012, kedy ju začal verbálne napádať, ponižovať, hrubo osočovať a invektívam sa nevyhýba ani v prítomnosti detí. Odporca ju opakovane vyhánal z domu. Maloletý Z. uňho i prespával, bolo to väčšinou tak, že si ho zobral a potom bol u babky. Výživné jej odporca neplatil, kupoval im občas len nejakú hračku. Matka bola zamestnaná ako obchodná zástupkyňa, jej priemerný čistý mesačný príjem bol 1.687,58 eur, maloletý Z. navštevoval MŠ, s čím boli spojené výdavky strava 30,-eur, školné sa neplatilo, keďže je predškolač, navštevoval tanečný krúžok s čím sú výdavky 25,-eur štvrťročne, je zdravý, v ostatnom boli s ním bežné výdavky. Otec sa rozčuľoval, že nemajú večer navarené ako v iných domácnostiach, chodil pre syna Z. do družiny, zhoršilo sa jeho správanie i prospech, dostal sa do zlej partie, keby bol s ním, tak by sa to nestalo, deti zle vychováva, na deti zle vplyva, Z. kúpila nejakú hru, stále sa na tom hrá, už má z toho tiky. Z. musel zmeniť školu, lebo bol najhorší žiak, čo sa týka učenia aj chovania. Stále nosil poznámky, je to všetko spojené s tým, že na to nestačila. Rozprával sa s ním, jemu sa to

prestalo páčiť, že ho vychováva, preto k nemu nechce ani chodiť, lebo mu všetko zakazuje, tak sa vyjadril. Mladší syn je v pohode, zrejme to tak nechápe. Zo znaleckého posudku č. 58/2014 zo dňa 20.11.2014 PhDr. Andreja Benkoviča, znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých vyplýva, že v najlepšom záujme maloletých detí bolo ich zverenie do striedavej starostlivosti oboch rodičov s týždňovým intervalom, v prípade, ak by rodičia vyjadrili nesúhlas k striedavej starostlivosti, odporučil zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a upraviť styk otca s maloletými deťmi na každú stredu do štvrtka s prespaním a každý druhý víkend od piatka do nedele. Deti boli v starostlivosti matky, otec si vyživovaciu povinnosť riadne neplnil. Rozšírenie styku je možné formou ústnej dohody s navrhovateľkou, ktorá mu v tomto nebráni. Otec bol stále nezamestnaný, v tomto sa u neho nič nezmenilo. Otec sa už v konaní o úprave práv a povinností na čas do rozvodu, uzavrel rodičovskú dohodu i čo sa týka výživného, v tom čase bol nezamestnaný, s takýmto výživným súhlasil. Priemerný čistý mesačný príjem navrhovateľky bol 1.987,47 eur. Rozsudkom č.k. 11P/47/2014-51 zo dňa 12.2.2015 bola schválená rodičovská dohoda na základe ktorej boli maloleté deti Z. a Z. sa na čas do rozvodu zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého Z. v sume 100,- eur mesačne a na maloletého Z. v sume 100,- eur, zároveň bol upravený styk s maloletými deťmi. Zo zápisnice z pojednávania dňa 12.2.2015 v konaní 11P/47/2014 súd zistil, že otec uviedol, že je momentálne nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, má problémy s kĺbmi. Keď sa mu zlepší zdravotný stav, chcel by si otvoriť živnosť, a to v oblasti autodopravy. Žije z toho, že predal nejaké autá, iný príjem nemá.

14. Z potvrdenia o príjme otca vyplýva, že jeho priemerný mesačný príjem za 01-12/2019 bol 434,24 eur netto, za 01-05/2020 bol 477,80 eur netto. Z potvrdenia o príjme matky vyplýva, že jej priemerný mesačný príjem za 04/2020-03/2021 bol 3 300,38 eur netto, za 06-11/2021 bol 3 091,92 eur netto, za 04-05/2021 bol 4 302,37 eur brutto.

15. Z posudku základnej školy zo dňa 29.06.2021 za obdobie od novembra 2019 do júna 2021 vyplýva, že správanie žiaka v období od novembra 2019 do júna 2021 bolo v súlade so školským poriadkom a žiakovi v uvedenom období nebola znížená známka zo správania. Dochádzka žiaka a účasť na online hodinách bola pravidelná. 28.1.2019 - pokarhanie triednym učiteľom za opätovné porušovanie školského poriadku. Domáca príprava žiaka a práca počas edukačného procesu, ktorý prebiehal prezenčne alebo dištančne bola spočiatku nedostačujúca. Najmä v 1. polroku školského roka 2020/21 bola príprava žiaka na dištančné vyučovanie nepravidelná a nesystematická, a preto žiakovi v dôsledku neplnenia si úloh počas dištančného vzdelávania bolo udelené výchovné opatrenie dňa 29.1.2021, a to pokarhanie triednym učiteľom za neplnenie si školských povinností počas dištančného vzdelávania. V 2. polroku školského roka 2020/2021 nastalo u žiaka na základe väčšej spolupráce a komunikácie zo strany zákonného zástupcu, matky, k zlepšeniu. Žiak pristupoval k plneniu domácich úloh počas dištančného i prezenčného vzdelávania aktívnejšie a pravidelnejšie. K 21.6. 2021 nebolo žiakovi udelené žiadne výchovné opatrenie. Prospech žiaka: Celkové hodnotenie žiaka za školský rok 2020 /21 je prospel s priemerom 2,50. Spolupráca so školou: So školou, triednou učiteľkou komunikuje iba matka, ktorá sa pravidelne zúčastňuje na RZ. V prípade, že žiak chýba na vyučovaní, matka telefonicky kontaktuje triednu učiteľku, prípadne ju informuje prostredníctvom EduPagu o dôvode neprítomnosti syna. Spolupráca a komunikácia medzi triednou učiteľkou a matkou je efektívna a na dobrej úrovni.

16. Z posudku zo strednej školy zo dňa 25.06.2021 vyplýva, že vyučovacie výsledky na teórii sú slabé, na online vyučovaní sa vždy pripájal, z odborného výcviku bol hodnotený známkou chválitebný, je zručný, pracovitý, ochotný.

17. Z psychologickkej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 08.10.2021 okrem iného vyplýva, že obe deti sú od rozvodu v roku 2013 zverené do opatery matky, otec sa mohol s deťmi stretávať každý druhý víkend (piatok až nedeľa) a každý druhý týždeň vo štvrtok až piatok. Otec v súčasnosti žiada o zmenu zverenia synov do svojej starostlivosti, ako dôvod uvádza svoju nespokojnosť s výchovným pôsobením matky („absencia pravidiel, nedbalosť“), on preferuje iný výchovný štýl („dovoľuje, čo ja by som zakázal“). Domnieva sa, že mladší syn Z. by bol radšej uňho a starší Z. „tam aj tam“. Striedavú starostlivosť otec odmieta, chce mať výlučný vplyv. Vyjadruje podozrenie, že matka manipuláciou marila a marí jeho kontakt so synmi, predovšetkým s mladším Z., od ktorého vníma čoraz väčšie odmietanie. O matke sa otec vyjadruje s výrazným dešpektom a hostilitou. Podľa vyjadrenia matky synovia odmietli vypovedať na súde ohľadom rozhodovania vo veci zverenia do opatery. Uvádza, že kontaktu synov s otcom nebráni ani nebránila, naopak, v čase epidemiologických opatrení kedy

boli synovia u otca bránili on jej v kontakte s nimi. Otec po rozvoze podľa zdelenia matky nere realizoval kontakt so synmi podľa súdneho rozhodnutia ale tak, ako a kedy chcel on, aj bez jej vedomia, vníma ho ako nepredvídateľného a príliš kontrolujúceho. Svoje vzájomné vzťahy so synmi považuje matka za dobré, pripúšťa, že má tendenciu byť príliš protektívna. Vzájomná komunikácia medzi rodičmi je významne narušená. Nebolo možné a vzhľadom na vyexplorované skutočnosti ani žiaduce zrealizovať ich spoločné stretnutie. Otec očakáva rozhodnutie tretej strany na základe vyjadrenia detí komu chcú byť zverené, matka rešpektuje pranie synov nevyjadrovať sa k takémuto rozhodovaniu. Ukazuje sa, že by v tomto prípade mohlo byť nápomocné zistenie kolíznej opatrovníčky (l.. T.) počas návštevy domáceho prostredia matky. Z jej rozhovoru s mladším synom Z. vyplynulo pranie stretávať sa s otcom v takej miere a forme, akú si sám Z. určí. Kontrakt o spolupráci v rámci kompetencií psychológa RPPS ani konsenzus medzi rodičmi sa aktuálne nepodarilo dosiahnuť, vzťah medzi rodičmi sa ukazuje ako dlhodobý a nezvratne významne narušený. Rozsah a možnosti spolupráce ako aj efekt sú výrazne limitované. Z výpisu známok vyplýva zlý prospech maloletého Z. z jazykov, prírodných a humanitných predmetov, pričom z technických predmetov Informatiky a Techniky má výborný.

18. Z čestného vyhlásenia zo dňa 01.12.2021 vyplýva, že otec sa o maloleté deti staral od 11/2019 do 02/2021.

19. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že matka od 07/2020 do 02/2021 hradila maloletému Z. zubné ošetrovanie 62,- eur, ďalej platila ZRPŠ 20,- eur, školské pomôcky (pracovné zošity), korčule 60,- eur, dentálnu hygienu 66,- eur, kredit 13,- eur mesačne, stravné. Matka zaplatila otcovi na výživné za obdobie od 07.07.2020 do 12.02.2021 na maloletého Z. sumu 1 400,- eur, t.j. 200,- eur mesačne.

20. Podľa § 156 Civilného mimosporového poriadku účastníkmi konania vo veciach výživného plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

21. Podľa § 157 Civilného mimosporového poriadku rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery.

22. Podľa § 61 Civilného sporového poriadku procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

23. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

24. Podľa § 8 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

25. Podľa § 27 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

26. Podľa § 31 ods. 1 zákona o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

27. Podľa § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

28. Podľa § 29 ods. 2 súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať.

29. Podľa § 29 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

30. Keďže predmetom konania je bola zmena úpravy práv a povinností k medzičasom plnoletému Z., ktorý na pojednávaní uviedol, že k návrhu otca sa nepripája, voči matke nemá spätné nároky na výživné a návrh zobral späť, vo vzťahu k nemu odpadol predmet konania.

31. Na základe nespornej skutočnosti, že plnoletý prejavil svoju vôľu, ktorý je odo dňa 07.11.2021 v konaní oprávnený konať v plnom rozsahu a nekoná za neho ani zákonný zástupca, ani procesný opatrovník, ktorý mu bol na čas do plnoletosti ustanovený pre prípad, že by záujmy rodičov do času jeho plnoletosti mohli byť v rozpore, súd konanie podľa § 29 ods. 1 CMP vo výroku II. zastavil.

32. Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreného v uznesení sp. zn. III. ÚS 50/08 zo dňa 15. mája 2008 v konaní týkajúcom sa výživného na maloleté dieťa je účastníkom konania maloleté dieťa. Aj fyzické osoby, ktoré nie sú plnoleté, majú spôsobilosť byť účastníkom konania. Vzhľadom na to, že maloleté dieťa nemá procesnú spôsobilosť, v súlade s predpismi procesného práva a hmotného práva (Občiansky zákonník, zákon o rodine) musí byť toto dieťa zastúpené zákonným zástupcom. Zákonným zástupcom je v danom prípade rodič dieťaťa - matka, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do výchovy rozhodnutím súdu. Do dosiahnutia plnoletosti koná za maloleté dieťa jeho matka. Zákonné zastúpenie dieťaťa rodičom (v danom prípade matkou) končí dosiahnutím plnoletosti dieťaťa. Dosiahnutím plnoletosti dieťaťa fyzická osoba nadobúda v plnom rozsahu procesnú spôsobilosť - spôsobilosť samostatne konať pred súdom. Od tohto okamihu plnoletá osoba môže vykonávať akékoľvek dispozičné úkony v občianskom súdnom konaní. Môže vykonávať aj také úkony, ktoré sa viažu na úkony urobené v súdnom konaní zákonným zástupcom za svoje dieťa pred dosiahnutím jeho plnoletosti. To platí aj pre späťvzatie návrhu na začatie konania o zvýšenie výživného, ktoré bolo začaté pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, ak späťvzatie návrhu na začatie konania bolo urobené už plnoletou osobou, o ktorej vyživovaciú povinnosť išlo. Táto plnoletá osoba na späťvzatie návrhu na začatie konania nepotrebuje súhlas bývalého zákonného zástupcu (matky), keďže zákonné zastúpenie dieťaťa matkou skončilo dosiahnutím plnoletosti fyzickej osoby a v danom prípade ide o výživné na dieťa, nie o výživné matky. Preto súhlas matky na späťvzatie návrhu na začatie konania o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, osobou, ktorá nadobudla plnoletosť, nie je potrebný. Tento súhlas matky na späťvzatie návrhu na začatie konania nie je potrebný nielen pokiaľ ide o späťvzatie návrhu na zvýšenie výživného, na ktoré vznikol nárok po dosiahnutí plnoletosti, ale ani na späťvzatie návrhu na zvýšenie výživného, na ktoré vznikol nárok ešte pred dosiahnutím plnoletosti. Dosiahnutím plnoletosti nadobúda fyzická osoba procesnú spôsobilosť a spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Táto procesná spôsobilosť ani spôsobilosť na právne úkony už po dosiahnutí plnoletosti nemôže byť obmedzovaná žiadnym súhlasom zákonného zástupcu. Súhlas zákonného zástupcu na hmotnoprávny úkon alebo procesnoprávny úkon po dosiahnutí plnoletosti fyzickej osoby už nie je potrebný. Žiaden právny predpis to nevyžaduje. Spôsobilosť konať pred súdom by mohla byť obmedzená po dosiahnutí plnoletosti iba vtedy, ak by všeobecný súd v občianskom súdnom konaní pozbavil alebo obmedzil spôsobilosť tejto osoby na právne úkony za zákonom ustanovených podmienok. Dosiahnutím plnoletosti získal účastník aj plnú spôsobilosť na právne úkony a plnú procesnú spôsobilosť (spôsobilosť konať pred súdom) a nebol pozbavený ani obmedzený rozhodnutím všeobecného súdu v spôsobilosti na právne úkony. Preto dosiahnutím plnoletosti nadobudol možnosť vykonávať všetky dispozičné úkony v občianskom súdnom konaní, teda aj späťvzatie návrhu na začatie konania bez toho, aby sa na to vyžadoval súhlas bývalého zákonného zástupcu (v danom prípade jeho matky). Krajský súd správne usúdil, že po dosiahnutí plnoletosti matka už svojho syna v súdnom konaní nezastupovala, nemala v jeho mene robiť už žiadne právne úkony (či ide o procesnoprávne úkony alebo úkony hmotnoprávne) a nevyžadoval sa už na procesnoprávne alebo hmotnoprávne úkony ani jej súhlas. Preto mal možnosť urobiť späťvzatie návrhu na začatie konania v celom rozsahu (teda aj v rozsahu výživného, na ktoré vznikol nárok do dosiahnutia plnoletosti) bez toho, aby sa na tento úkon vyžadoval súhlas bývalého zákonného zástupcu - matky, ktorej zákonné zastúpenie skončilo dosiahnutím plnoletosti. Navyše krajský súd v predmetnom súdnom konaní zistil, že medzi plnoletým a jeho otcom existuje dohoda týkajúca sa výživného. Zhodne to potvrdili obaja účastníci. Preto nie je možné nútiť plnoletého, aby sa súdil so svojim otcom o výživné do nadobudnutia plnoletosti, keď obaja vyhlásili, že je medzi nimi dohoda týkajúca sa platenia tohto výživného (mutatis mutandis).

33. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

34. Podľa čl. 4 tretia veta základných zásad rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

35. Podľa čl. 5 písm. h) základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

36. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

37. Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.
38. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.
39. Podľa čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky prvá veta starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.
40. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.
41. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.
42. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
43. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
44. Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
45. Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.
46. Podľa § 63 ods. 3 ZR, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.
47. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
48. Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.
49. Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.
50. Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.
51. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.
52. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.
53. Pokiaľ ide o maloletého Z., súd porovnal okolnosti dôležité pri predchádzajúcej úprave a súčasné pomery a dospel k záveru, že návrhu otca nemožno vyhovieť a tento zamietol (výrok I.).
54. Súd v danom prípade nemal preukázané, že by nebola riadne zabezpečená starostlivosť o maloletého zo strany rodičov ako taká. Súd mal preukázané, že rodičia sa nevedia dohodnúť na režime starostlivosti o maloletého.

55. Záujem maloletých detí je pre súd prvoradým, pričom má za to, že vo všeobecnosti je v záujme dieťaťa, aby podmienky na vytváranie vzťahových väzieb s oboma rodičmi a blízkych osôb odvodených od rodičov, boli v zásade rovnaké. Dieťa má podľa názoru súdu právo na starostlivosť oboch rodičov, a to v takom rozsahu, ktorý zodpovedá jeho najlepšiemu záujmu. Súd aj na návrh opatrovníka maloletých detí vychádzal najmä z výsluchu maloletého súdom, a prihliadol na jeho názor (§ 38 ods. 1 CMP, čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa).

56. U starších detí, ktoré sú už schopné formulovať svoje prania a predstavy o ďalšom spoložití s rodičmi, treba prihliadnuť predovšetkým na ich prania, najmä ak korešpondujú so záverom zisteným dokazovaním (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 25 CoP/6/2016). Pokiaľ ide o výsluch maloletého, súd pri svojom rozhodnutí vychádzal vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť z prania maloletého, ktorý v čase rozhodovania súdu preferoval starostlivosť matky, s trávením času aj s otcom, ku ktorému môže kedykoľvek prísť.

57. Je striktné individuálne, aké sú potreby toho ktorého dieťaťa a aký formát starostlivosti je preň ten najlepší. V danom prípade si maloletý výlučnú starostlivosť otca od 11/2019 do 02/2021 vyskúšal a dospel k záveru, že preferuje starostlivosť u matky. Súd pri maloletom súčasne zhodnotil jeho preferenciu stretávať sa s otcom, kľudne aj každý víkend, pričom nemal preukázané, že matka styku detí s otcom bráni, ako to tvrdil otec.

58. Podľa citovaných ustanovení zákona a medzinárodných dohovorov obaja rodičia majú rovnaké práva a povinnosti, matka aj otec sú si pri výkone rodičovských práv a povinností rovní, avšak súd mal v čase rozhodovania preukázané, že otec má výhrady voči starostlivosti matky, teda spochybňuje schopnosť matky postarať sa o maloleté deti a nerešpektuje rodičovskú kompetenciu druhého rodiča. Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti by mal, okrem iného, prihliadať na schopnosť rodiča dohodnúť sa s druhým rodičom. Súd teda musí zisťovať, ktorý z rodičov poskytuje, alebo je predpoklad, že bude poskytovať, druhému rodičovi väčší priestor na výchovu dieťaťa. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom (uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10CoP/52/2013). Súd nemal preukázanú žiadnu indíciu, ktorá by nasvedčovala tomu, že starostlivosť zo strany matky je nedostatočná, ako to tvrdil otec, zhoršenie prospechu mohlo byť v príčinnej súvislosti so zavedením online výuky, naopak, súd mal preukázané, že v 2. polroku školského roka 2020/2021 nastalo u žiaka na základe väčšej spolupráce a komunikácie zo strany zákonného zástupcu, matky, k zlepšeniu, so školou, triednou učiteľkou komunikuje iba matka, ktorá sa pravidelne zúčastňuje na RZ. Spolupráca a komunikácia medzi triednou učiteľkou a matkou je efektívna a na dobrej úrovni. Otec tvrdil, že maloletý všetok voľný čas, keď je u matky využíva na hry s počítačom, vyvíja sa chorobný návyk dieťaťa a vzniká gamblerstvo, nie je zrejmé, odkiaľ má otec informácie o trávení času detí u matky, ak od detí, tie pred súdom potvrdili, že okrem počítača maloletý Z. trávi čas aj inak, pričom práve z predmetov týkajúcich sa počítačov Informatika, Technika je klasifikovaný ako výborný. Otec tvrdil, že matka mu bráni v styku, uvedené otec nepreukázal, z výsluchov detí vyplynul opak, ďalej že keď je u matky, má výrazne zhoršený prospech, prepadá z viacerých predmetov, alebo má nedostatočnú, pričom k zhoršeniu prospechu došlo aj v čase, keď bol u otca (výsluch Z.) a k zlepšeniu na základe väčšej spolupráce a komunikácie zo strany matky (č.l. 83).

59. Súd považoval za dôležitý dôvod skutočnosť, že otec spochybňuje schopnosť matky postarať sa o deti, nerešpektuje rodičovskú kompetenciu druhého rodiča, čo môže byť z hľadiska vývinových potrieb maloletých detí nebezpečné a zverenie do výlučnej starostlivosti otca, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa javí súdu ako rozporné s najlepším záujmom maloletého, keď otec sa o matke vyjadruje s dešpektom. Súd je povinný dbať o to, aby rodičia vzájomne rešpektovali druhého rodiča v živote dieťaťa. Nerešpektovanie dôležitosti druhého rodiča v živote dieťaťa môže mať na dieťa negatívny vplyv. Dieťa má vyrastať v prostredí pozitívnych, nie negatívnych emócií a je potrebné rozvíjať jeho vzdelanie v oblastiach, ktoré ho bavia a na ktoré má talent. Súd nemal u matky osvedčené, že by podceňovala úlohu otca v živote detí, o čom svedčí aj rešpektovanie ich názoru od 11/2019 do 02/2021, zatiaľ čo otec spochybňoval matku a jej schopnosť pri zabezpečovaní základných potrieb detí ohľadom ich štúdia a trávenia voľného času. Otec sa pre výhrady voči starostlivosti matky napriek odporúčaniu opatrovníka a súdu odmietol s matkou dohodnúť na úprave. Matka naopak v priebehu konania preukázala, že bola ochotná akceptovať prania jej detí, keď chceli bývať u otca.

60. Hoci súd je názoru, že striedavá starostlivosť je vo všeobecnosti na mieste a má byť všade tam, kde je možná, v danom prípade sa na základe vykonaného dokazovania, nejaví ako najvhodnejšie riešenie. Nenastolenie rovnocenného kontaktu s oboma rodičmi môže byť ospravedlnené tým, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa, ako súd uvádza vyššie. Striedavá starostlivosť nie je vhodným riešením v prípade, ak nevyhovuje osobnosti dieťaťa (výsluch maloletého). Typickými príkladmi rodičov, ktorí nie sú vhodní na striedavú starostlivosť, sú rodičia, ktorí pôsobia na osobnosť dieťaťa alebo na jeho výchovu negatívne, vnášajú do výchovy dieťaťa nestabilitu, majú správne výchovné pôsobenie druhého rodiča, vytvárajú tlak na psychiku dieťaťa.

61. Maloletý má právo na zachovanie vzťahu s druhým rodičom, ktorý je v súčasnosti zachovaný garanciou styku určeného v poslednom rozhodnutí s určením každého druhého víkend, ako aj styku cez týždeň, pričom maloletý prejavil záujem o stretávanie sa s otcom pokojne aj každý víkend.

62. Pre rovnocenné trávenie voľného času s každým z rodičov sa upravuje styk tak, aby každý z rodičov bol s dieťaťom počas jedného celého víkend...keďže inak trávi väčšinu dňa v školskom zariadení (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9CoP/16/2016), prípadne sa zúčastňuje svojich mimoškolských aktivít.

63. Súd vzal do úvahy aj to, že otec sa s maloletým stretáva niekedy počas týždňa po škole Autoritatívne však neupravil styk otca s maloletým počas ďalšieho obdobia s poukazom na jeho vek, vyspelosť a schopnosť dohodnúť sa s otcom na trávení času aj napríklad počas prázdnin.

64. Stanovená úprava styku uskutočnená súdnym rozhodnutím vedie ku garancii práva rodiča na styk s maloletým dieťaťom, keď k dohode rodičov ohľadom otázky styku nedošlo, neznamená to však, že rodičia nad upravený rozsah stretávania sa rodiča s dieťaťom si nebudú môcť vyriešiť i mimo súdom stanoveného styku konkrétnu situáciu ohľadom styku rodiča s maloletým dieťaťom, to znamená, že styk sa môže realizovať aj v širšom rozsahu, ako je garantované súdnym rozhodnutím (rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9CoP/57/2015).

65. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť, súd mal preukázané, že maloletý bol od 11/2019 do 02/2021 u otca, za ktoré obdobie výživné stanovené otcovi matke nepatrí. V danom období bolo povinnosťou matky prispievať na výživu maloletého. Súd mal v danom období preukázané, že deti trávili čas aj u matky, no zohľadnil aj to, že čas detí strávený u matky nie je dôvodom na zbavenie povinnosti matky platiť výživné. Rodič, u ktorého trávi maloleté dieťa určenú kratšiu dobu, hradí po túto dobu spravidla iba každodenné, nie ostatné potreby dieťaťa. Krátkodobý pobyt maloletého dieťaťa u rodiča, ktorému nebolo zverené do výchovy, nie je spravidla dôvodom dočasného zbavenia tohto rodiča platiť výživné (R 73/1969).

66. Je nesporné, že od odchodu maloletých detí k otcovi, matka na maloleté deti prispievala každému sumou 200,- eur. Návrh bol podaný dňa 07.07.2020, deti boli u otca do 12.02.2021, pričom otec nepreukázal dôvody hodné osobitného zreteľa pre určenie výživného späťne pred podaním návrhu, navyše bolo preukázané, že matka platila výživné dobrovoľne aj pred podaním návrhu.

67. Otec tvrdil, že výdavky na maloletého v tomto období boli na stravovanie 200 EUR mesačne, ošatenie, obuv 50 EUR mesačne, hygiena 15 EUR mesačne, školské potreby 15 Eur mesačne, záujmová činnosť 30 EUR mesačne, Telefón 20 EUR mesačne, Bežné lieky, vit. 10 EUR mesačne, náklady na bývanie 1/3 celkových nákladov 61 EUR, dopravné náklady 20 EUR, vreckové 20 EUR mesačne, zubári, okuliare 120 EUR ročne, letné tábory, výlety 220 EUR ročne.

68. Súd považoval za oprávnené výdavky maloletého Z. na strane otca výdavky na stravovanie 200 EUR mesačne, ošatenie, obuv 50 EUR mesačne, hygiena 15 EUR mesačne, náklady na bývanie 1/3 celkových nákladov 61 EUR, t.j. celkom vo výške 326,- eur, vreckové nepovažoval za oprávnený výdavok, keď bolo preukázané, že otec vreckové deťom nedáva, ani výdavok za dopravu a záujmovú činnosť, keď deti boli podľa tvrdenia otca v bubline, väčšinu času mali online výuku, matka zabezpečovala školské potreby, ZRPŠ, zdravotnú starostlivosť, záujmovú činnosť (hry), platila kredit na telefón, ak deti niečo potrebovali, vypýtali si od matky.

69. O prípadnom sporení by bolo možné uvažovať v prípade, ak by súd rozhodoval o plnení vyživovacej povinnosti do budúcnosti pri súčasnom zverení maloletého do výlučnej starostlivosti otca a nie iba o prípadnom nedoplatku matky na výživnom za 7 mesiacov od 07.07.2020 do 12.02.2021, aby takéto sporenie malo skutočne zmysel a neslúžilo len zvýšenú administratívnu záťaž v podobe zriaďovania sporiaceho účtu, pričom bolo preukázané, že deti boli u otca len dočasne, uvedené by nenapĺňalo účel, ani hypotézu právnej normy ustanovenia § 63 ods. 3 ZR, keď maloletý nebol zverený do osobnej starostlivosti otca, a to ani spätne, ako to žiadal otec, pretože pre súd je rozhodujúci stav v čase rozhodovania.

70. Zo súdnej praxe vyplýva, že rodič, ktorý nemá zverenú deti do osobnej starostlivosti, sa podieľa na oprávnených výdavkoch vo väčšej miere, ako rodič, ktorému sú deti zverené, v obvyklom prípade 2/3 na výdavkoch maloletého, ktoré sú v danom prípade 326,- na strane otca, pričom na matku pripadá suma 217,- eur, no v danom prípade je akceptovateľný aj nižší pomer vo vzťahu k matke ako 2/3 rovnajúci sa poukazovanej sume 200,- eur, pretože popri tom je nutné vziať do úvahy výdavky, ktoré platila matka, a tak súd konštatuje, že ani prípadný nedoplatok na výživnom u matky daný nie je. (R 44/1966: Ak sa vyživovacia povinnosť určuje aj za minulé obdobie, nesmie byť opomenuté zistenie (...) či rodič neprispieval na výživu maloletých detí iným spôsobom, napr. naturálne, čo by bolo nutné tiež hodnotiť.) Matka sa navyše podieľala okrem hradenia výdavkov za školu a zdravotnú starostlivosť aj zabezpečením vzdelávania.

71. Otec po oboznámení sa s výsluchom maloletého tvrdil, že je na mieste zníženie jeho vyživovacej schopnosti z dôvodu, že je bez práce a bez príjmu. Súd konštatuje, že aj v čase určenia predchádzajúcej výšky vyživovacej povinnosti pred vyše šiestimi rokmi bol otec nezamestnaný a mal zdravotné problémy, súd sa stotožnil s argumentáciou matky, že od uvedeného obdobia mohlo byť výživné minimálne 3x zvýšené, bez ohľadu na majetkové pomery otca. Maloletý v tom čase navštevoval materskú školu, teraz končí druhý stupeň základnej školy a rozhoduje sa o štúdiu na strednej škole, keď jeho výdavky opäť stúpnu. Výdavky matky na maloletého sú v zásade rovnaké ako u otca s výnimkou výdavkov na bývanie, ktoré sú vyššie z dôvodu výdavkov na hypotekárny úver matky.

72. Súdom v minulosti stanovená suma výživného bola a je naďalej v schopnostiach a možnostiach otca, otec, ak je opakovanne či dlhodobo práceneschopný, môže dosahovať príjem napr. z čiastočného invalidného dôchodku, v jeho možnostiach je pracovať aspoň čiastočne, zníženie výživného za vyššie uvedeníh okolností výživného nie je v záujme maloletého.

73. O trovách súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď neboli tvrdené a ani súd nezistil dôvody pre iné rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.) a ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia súdom.